

OGLAŠAJTE V
NAJBOLJŠEM
SLOVENSKEM
ČASOPISU V OHIJU

★
Izvršujemo vsakovrstne
tiskovine

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

ADVERTISE IN
THE BEST
SLOVENE NEWSPAPER
OF OHIO

★
Commercial Printing of
All Kinds

VOL. XXXII. — LETO XXXII.

CLEVELAND, OHIO, TUESDAY (TOREK), OCTOBER 18, 1949

ŠTEVILKA (NUMBER) 204

Vile rojenice

Vile rojenice so se zglasile v petek zvečer pri Mr. in Mrs. August Korach ml., 1554 E. 47 St., in jima pustile v spomin zalo hčerke-prvorojenke. Mati in dete se dobro počutita v St. Ann's bolnišnici. Tako sta postala Mr. in Mrs. August Korach st. iz E. 74 St., drugič stari oče in stara mama v teku enega tedna, Mrs. Margaret Kulbokas iz 1552 E. 47 St., je postala tretjič stara mama. Čestitamo!

Domače vesti

Pozdravi

Pozdrave iz New Smyrna Beach, Fla., kamor so se preselili pred kratkim, pošljajo bivši Clevelandčani Mr. in Mrs. John Peterka ter Mr. in Mrs. Sinkovec vsem prijateljem in znancem.

Iz Johnstowna, Pa., kamor so se podale na proslavo 15-letnice Progresivnih Slovencek, pozdravljajo Mrs. Cecilia Subel, Mrs. Ivanka Shiffer ter Mrs. Mary Ivanusch, ki poročajo, da je bila proslava sijajen uspeh.

Vijolice na vrtu

Mrs. Gusti Zupančič iz 20120 Miller Ave. poroča, da vsled legega in toplega jesenskega vremena, ima na svojem vrtu lepe vijolice, ki so začele zopet cveteti. (Ali jih bo za šopek, Gusti?)

Na obisku

Iz Pittsburgha, Pa., je prišla na obisk Mrs. Margaret Grošelj, ki je svoječasno živela tu v Clevelandu. Nahaja se pri sinu Rudolphu na E. 226 St. Dobrodošla!

AMERIŠKI JEZUITI

V SLUŽBI TITA, PRAVI MLADA FRONTA

PRAGA, 17. okt. — Češkoslovaški časopis "Mlada Fronta" je danes objavil članek, v katerem pravi, da katoliški jezuitski red vodi borbo proti socializmu v vzhodni Evropi in da so trije vodilni ameriški prelati voditelji tega gibanja.

Za voditelje so imenovani: apostolski nuncij v Beogradu nadškof Joseph Patrick Hurley, pomožni škof v Philadelphiji Joseph McCormick Carroll in škof Gough.

"Mlada Fronta" pravi, da so jezuitski voditelji pomagali, da se "Tita spravilo v imperialistični tabor."

(Papeški nuncij v Beogradu Hurley je bil nedavno od strani Vatikana odlikovan za izredne zasluge za katoliško cerkev).

DENARJA ZA PODPORE

NI, PRAVI LAUSCHE

COLUMBUS, O., 17. okt. — Guv. Frank J. Lausche je danes izjavil, da država nima več denarja za podpiranje potrebnih prebivalcev v mestih in občinah. Lausche je priznal, da se je število oseb, ki potrebujejo pomoč, precej zvišalo.

"Na zadnjem zasedanju zakonodajne zbornice je bilo odobreno nadaljnjih \$6,000,000 za lokalne uprave. Lokalni uradniki bodo morali računati le s tem denarjem, da krijejo naraščajoče potrebe," je rekel guverner.

KAMPANJA COMMUNITY CHESTA

Včeraj, 17. oktobra, se je začela kampanja Community Chesta za širši Cleveland, ki bo do 27. oktobra.

V zvezi s kampanjo objavljamo gornjo sliko stare žene, ki smehljajoč se gleda staro sliko iz davne, davne preteklosti. Ta slika vzbuja v njej spomine iz mladostnih let. Toda ženica, ki je srečna s svojimi spomini, živi sama v domu, ki je po zaslugi Community Chesta bil zgrajen za stare ljudi.

Nekoč boste mogoče tudi Vi potrebovali pomoč. Ne boste že-

leli biti v napotje drugim.

Kaj lahko storite? S samo \$10 obljubljenega prispevka lahko imate šest dni vzdrževanja v domu za starce. Pa tudi če tega ne potrebujete, lahko pomagate drugim.

V teku kampanje boste vprašani za prispevek. Darujte po svoji moči! S tem, boste storili ne samo plemenito delo za druge, ki so v potrebi, pač pa boste mogoče tudi sami deležni uslug 101 agencij Red Feather, od katerih je osem njih, ki skrbijo za stare ljudi.

Ljudstvo Francije bo živelo v bedi

NEW YORK, 17. okt. — Načelnik Misijskega francijanske organizacije CARE, Daniel Benedict, je včeraj izjavil, da bo najmanj 2,000,000 Francozov imelo v prihodnji zimi le \$10 do \$20 mesečnih dohodkov.

Benedict se je zadnji teden vrnil iz Francije. Povedal je, da francoska vlada pripravlja posebne karte za najbolj potrebne Francoze, ki bodo imeli pravico na znižano vozno na polničnih železnih in mogoče dobili tudi davčne izjeme, toda vprašanje njihove prehrane s tem ne bo rešeno.

Siromašne sloje je posebno hudo prizadela devaluacija franka. Dočim je pred vojno dolar veljal le 40 do 42 frankov, se je njegova vrednost sedaj zvišala na 350 frankov.

Mr. Benedict je dalje povedal, da je v Franciji zelo težko dobiti dostojno hrano. Čeprav se je produkcija zvišala za 15 do 20 odstotkov, je hrana zelo draga. Posebno primanjkuje francoskim otrokom mleka, ker kmetje zaradi pomanjkanja krme, koljejo goveje živino.

Načelnik organizacije CARE je apeliral, naj se pošlje v Francijo čimveč paketov, s katerimi se bo vsaj nekoliko omililo obupni položaj francoskega ljudstva.

KONGRES SE BO RAZSEL V SREDO

WASHINGTON, 17. okt. — Demokratični voditelji v kongresu so izjavili, da bo kongres končal zasedanje verjetno že v sredo, če do takrat ne bo sporazuma glede zakonskih predlogov za vojaške izdatke in podpore farmarjem.

Titova vlada je odgovorila Rumuniji

BEOGRAD, 16. okt. — Jugoslovansko zunanje ministrstvo je včeraj odgovorilo na rumunsko noto z dne 1. oktobra, s katero je bila razveljavljena pogodba o zavezništvu in prijateljstvu, ki sta jo podpisala obe državi. V odgovoru je med ostalim rečeno, da je rumunska vlada z razveljavljanjem pogodbe potrdila svoje sodelovanje pri zaroti, ki jo proti Jugoslaviji pripravlja Sovjetska zveza.

Jugoslovanska nota je bila izročena rumunski ambasadi v Beogradu. Rumunska vlada je tudi napadena zaradi številnih sovražnih dejanj, kršitve sporazuma o plovbi po Donavi in izzivalnih poletov rumunskih letal nad jugoslovanskim ozemljem.

"Razveljavljanje pogodbe ni presenetilo" Jugoslavije, ker je rumunska vlada že itak s svojimi sovražnimi dejanji iz te pogodbe storila le kos papirja," je izjavila jugoslovanska zunanje ministrstvo.

MUSSOLINJEV NEČAK ZAHTEVA POSLOPJE

RIM, 17. okt. — Rimski časopisi so danes sporočili, da je Vito Mussolini, nečak bivšega fašističnega diktatorja, prišel v Milan, kjer zahteva, naj se mu izroči ogromno poslopje časopisa "Popolo d'Italia," ki ga urejeval zadnja leta pred porazom fašizma.

Baje ima Vito Mussolini dovoljenje, da lahko poslopje kupi od sedanjega lastnika Ricarda Cella. Slednjemu je fašistični diktator Mussolini prodal to poslopje leta 1943 za okrog \$1,250,000, kar je le majhen del njegove vrednosti.

Angleži imajo komunistične čete na meji Hong Konga

HONG KONG, 17. okt. — Kitajske komunistične čete so se danes razmestile na severni meji angleške kolonije Hong Kong pri mestu Sumčun, kjer jih deli le 30 čevljev dolg most.

Komunistične čete se nahajajo pod poveljstvom gen. Mu Ting-tanga. Pričakovano se je, da bodo prišle do meje že koncem zadnjega tedna, toda zamudile so se, ker se je na tem področju nahajalo kakšnih 20,000 nacionalističnih vojakov, ki so z ladjami zbežali na jug Kitajske.

V Hong Kongu so Angleži zbrali 40,000 vojakov. To kolonijo smatrajo zapadne sile za svojo zadnjo postojanko na Kitajskem.

Medtem pa begunci, ki prihajajo s področja Cantona pravijo, da je del nacionalistične vlade zbežal na otok Formozo, ne pa v Čungcin, za katerega se je smatralo, da bo nova začasna prestolnica nacionalistov. Toda z druge strani so se komunistične čete izkrcale na otoku Amoy, ki se nahaja nasproti Formozi.

ILSE KOCH IZROČENA NEMŠKI SODNIJI

LANDSBERG, 17. okt. — Ameriške oblasti so danes izročile Nemcem zloglasno "buchenwaldsko vlačugo" Ilse Koch.

Frau Koch je bila obsojena na štiri leta zapora, ker je trpinčila in morila jetnike v koncentracijskem taborišču Buchenwald. Kot so izjavile priče, je Koch izdelovala iz kože jetnikov senčnike za svetilke, ročne torbice in platnice za knjige.

Prvotno je zloglasna sadistkinja bila obsojena na dosmrtni zapor, toda ameriški vojaški guverner gen. Lucius D. Clay ji je znižal kazno na štiri leta zapora. Ta odlok je izzval splošne proteste tako v Zedinjenih državah kot v inozemstvu.

Kochova je v zaporu rodila nezakonskega sina, ki je bil izročen neki dobroteljni ustanovi. Nemška sodnija pripravlja proti njej novo obravnavo.

NACIONALISTI SO PODPRILI KOMUNISTE

CUNGČIN, 16. okt. — Privatna poročila pravijo, da so kitajske komunistične čete brez vsakega odpora zavzele Canton, ker so se jim priključile dve nacionalistični armadi. Nacionalistični poveljnik Yu Han-mou je baje bil v zvezah s komunisti še predno so slednji prišli do Cantona.

Medtem pa sile Ljudske armade naglo napredujejo proti novi nacionalistični prestolnici Čungčinu. Opazovalci menijo, da bo usoda Čungčina, ki je le dva dni glavno mesto nacionalistične Kitajske, verjetno odločena v prihodnjih dnevih.

INDIJA BO NEUTRALNA PRAVI NEHRU

NEW YORK, 15. okt. — Indijski ministrski predsednik Pandit Nehru je danes izjavil, da Indija ne želi biti navezana ne na vzhod in ne na zapad, kar se tiče političnih trenj med velikimi silami. Pristavil je, da Indiji po 400 let angleške vladavine ne želijo imeti nobenih obvez napram kateri koli sili.

Nehru bo ostal v Zedinjenih državah tri tedne z namenom, da se seznani z Ameriko in ojači prijateljske zveze med obema deželama.

Separatna mirovna pogodba z vlado vzhodne Nemčije?

BERLIN, 17. okt. — Zanesljivi nemški viri pravijo, da je Sovjetska zveza obljubila separatno mirovno pogodbo novoustanovljeni vzhodno-nemški republiki. Baje bo pogodba podpisana v teku treh mesecev.

Isti viri pravijo, da je priznanje vzhodno-nemške republike s strani Sovjetske zveze odstranilo ovire za sklenitev mirovne pogodbe, katere osnutek že pripravljajo nemški voditelji. Pričakuje se tudi, da bodo novo nemško državo priznale tudi ostale vzhodno-evropske države.

Nemci bodo poslali v Moskvo tudi svojo diplomatsko misijo, kateri bo načeloval komunist Rudolf Appelt. Sovjetsko zvezo pa bo zastopal G. M. Puškin, ki je bil imenovan za sovjetskega ambasadorja v Berlinu.

Zapadni opazovalci se bojijo, da je nova sovjetska poteza v zvezi s poskusi, da se 65,000,000 Nemcev dobi na stran Sovjetske zveze.

Belgrajska "Borba" o obravnavi proti Trajčiju Kostovu

BEOGRAD, 16. okt. — Včerajšnja "Borba" je objavila članek v zvezi z obravnavo proti bivšem zastopniku bolgarskega ministrskega predsednika Trajčiju Kostovu. V članku je rečeno, da bo obravnavo v Sofiji podobna nedavni obravnavi v Budimpešti, ko je bil obsojen na smrt bivši madžarski zunanji minister Laszlo Rajk.

"Borba" zagotavlja, da bo glavni cilj obravnave proti Kostovu bil, da se opraviči protidemokratsko politiko bolgarske vlade, politiko, ki je deželo spravila na rob ekonomskega poloma. Dalje je soglasno z "Borbo" tudi namen, da se ustvari paniko med navadnim ljudstvom in ga ustraši, da bi tako opustilo opozicijo proti vladi. Tretji cilj pa je, da se razbije naraščajoče gibanje proti Kominformu s strani komunistov v vzhodno-evropskih državah.

Soglasno z belgrajskim časopisom se je obravnavo proti Kostovu enkrat preložila, kakor tudi parlamentarne volitve.

"Borba" pravi, da so Jugoslavlani vedno smatrali Kostova za agenta gestapa in vojuna imperialistov. O tem so celo obvestili bolgarske voditelje, ki pa so kljub temu postavili Kostova na pozicijo, ki je bila najvišja po poziciji Dimitrova.

MLADENIČ USTRELIL 10 LETEN STAREBRA

LOS ANGELES, 17. okt. — Richard Manning Elliott, star 15 let, je danes bil aretiran, ker je ustrelil svojega 10 let starega brata Roberta.

Do tragedije je prišlo, ko sta brata na televizijskem aparatu gledala neki "western" film. Richard je izjavil, da je ranil svojega brata, ko mu je pokazal revolver, ki se je po nesreči sprožil. Pristavil je, da brata ni mogel gledati in mu je zato z drugim strelom v glavo končal življenje.

Naročajte, širite in citajte "Enakopravnost!"

GRŠKI PARTIZANI PRAVIJO, DA SO ODNEHALI S CIVILNO VOJNO

ATENE, 17. okt. — Radio postaja "Svobodna Grčija" je danes naznanila, da so se grški partizani prenehali boriti v civilni vojni, toda bodo ohranili orožje.

Monarhistični vojni minister Kanellopoulos pa je izjavil, da je naznanilo grških partizanov brezpomembno, ker da je z njim potrjeno, da so doživeli totalni poraz.

"Gerilska armada bo ostala nedotaknjena, močna in čuječa," so izjavili voditelji grških partizanov. "Mi nismo položili orožja. Mi smo samo končali s krvolitem v Grčiji."

Grški monarhistični uradniki in ameriški armadni opazovalci pravijo, da se radio postaja "Svobodna Grčija" nahaja nekje v bližini Bukarešte, v Rumuniji.

Borbe so baje ustavljene le začasno

V Grčijo se je podala posebna Komisija Združenih narodov, ki bo sestavila poročilo o borbah. V svojih prejšnjih poročilih je komisija obtožila Albanijo, Jugoslavijo in Bolgarijo, da aktivno podpirajo grške gerilce. Le v zadnjem poročilu je komisija priznala, da je Jugoslavija umaknila to podporo, ko se je spor med njenim vodstvom in Kominformo zaostрил.

Pri organizaciji Združenih narodov so se v zvezi s civilno vojno v Grčiji vršila dolga pogajanja, katerih namen je bil, da se upostavi mir v deželi in prisili Albanijo in Bolgarijo, da bi prenehali podpirati partizane.

Medtem pa časniška agencija Ceteka poroča iz Prage, da so grški partizani prenehali z borbami, ker bo v Grčijo prišla posebna komisija Združenih narodov, ki bo na priporočilo Sovjetske zveze skušala na miren način urediti vprašanje Grčije.

SPOLNE PERVERZNOSTI MED DIJAKINJAMI

BELVIDERE, Ill., 15. okt. — Policija je danes polovila skupino moških, ki so za več kot 10 dinkajin srednje šole v starosti 13 do 15 let prirejali spolne orgije v sobah hotelov in v svojih avtih.

Oblasti niso podale natančnih podatkov o škandalu in ne imena vmešanih. Ve se, da je poleg 14 moških bilo aretirano več kot 10 mladenk.

Moški bodo obtoženi radi posiljevanja in nedostojnega obnašanja z mladimi učenkami. Večinoma so aretirani moški stari okrog 20 let, najstarejši pa je star 34 let.

GREEN ZAVRGELO PREDLOG ZA PODPIRANJE STAVKE

WASHINGTON, 17. okt. — Predsednik AFL William Green je danes zavrzel predlog Johna L. Lewisa, da se ustanovi sklad v znesku \$2,500,000 za financiranje stavke CIO unije delavcev uposlenih v jekleni industriji.

Čeprav je Green zavrzel predlog, ni s tem izključil možnost, da posamezne unije AFL pripevajo denar za financiranje stavke.

BEGUNCI PRIHAJAJO

WASHINGTON, 17. okt. — V torek bo v new-yorški pristanišče priplula ladja "General Black," ki bo pripeljal nadaljnjih 835 beguncev iz Evrope.

Od te skupine beguncev jih je 30, ki se bodo naselili v Ohiju.

Jo Davidson je poln občudovanja za maršala Tita

BEOGRAD, 16. okt. — Znani ameriški kipar in osebni prijatelj bivšega podpredsednika Henry A. Wallacea, Jo Davidson, je danes podprl jugoslovansko vlado v sporu s Kominformom.

Davidson je podal izjavo za časopis "Yugoslav Fortnightly," ki je tiskan v angleškem jeziku. Davidson, ki je v Beogradu izdelal kip maršala Tita, se je podal na potovanje po raznih krajih Jugoslavije. Rekel je, da zelo občuduje Tita in jugoslovansko ljudstvo.

"To občudovanje je celo večje, če se vpošteva borbo za obstoj proti vsem zunanjim poskusom, da vas se uniči in razdvoji," je dejal v svoji izjavi Davidson.

KITAJSKI KOMUNISTI O VZHOJNI NEMČIJI

BERLIN, 17. okt. — Voditelj kitajskih komunistov Mao Tse-tung je danes poslal pozdravno pismo predsedniku vzhodne Nemčije Wilhelmu Piecku, v katerem je med ostalim izjavil, da ustanovitev nove nemške ljudske republike predstavlja "osnovno spremembo v nemški zgodovini."

Mao je zagotovil, da se "nemško in kitajsko ljudstvo bori v skupni fronti proti zapadnim imperialistom."

"Ustanovitev vaše vlade pomeni odločilen poraz kriminalne politike, ki jo vlada Zedinjenih držav izvaža napram vaši deželi. Želimo razklati vašo deželo in iz nje ustvariti bojišče v novi vojni. Sovjetska zveza, najmočnejša miroljubna dežela, je v Nemčiji izvajala zmago," je rekel v svojem pismu kitajski voditelj.

NOV GROB

JOSEPH F. TERBIŽAN

Po dolgi in mučni boleznii je preminil v Mt. Sinai bolnišnici dobro poznani Joseph F. Terbižan, star 59 let. Stanoval je na 14707 Hale Ave. Doma je bil iz Dolenje vasi pri Ajdovščini, kjer zapušča sestro Marijo in Frances. V Ameriki je bival 36 let ter je bil član društva Blejsko jezero št. 27 SDZ in društva Cleveland št. 126 SNPI. Bil je zelo aktiven na društvenem in kulturnem polju skozi dolga leta.

Tukaj zapušča soprogo Josephine, rojeno Perše, sina Eugene in hčer Doro ter več sorodnikov. Po želji pokojnika se bo truplo danes popoldne po privatnih pogrebnih obredih pod vodstvom Žetovega pogrebnege zavoda upepelilo. Prizadeta družina priporoča, da mesto cvetja naj se daruje organizaciji American Cancer Society, Mt. Sinai Hospitalu fondu, ali pa v kak drugi dobrodelni namen.

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE HENDERSON 5311-12 CLEVELAND 3, OHIO

Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI)
By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town:
(Po raznašalcu in po pošti v Clevelandu in izven mesta):
For One Year—(Za eno leto) \$8.50
For Six Months—(Za šest mesecev) 5.00
For Three Months—(Za tri mesece) 3.00

For Canada, Europe and Other Foreign Countries:
(Za Kanado, Evropo in druge inozemske države):
For One Year—(Za eno leto) \$10.00
For Six Months—(Za šest mesecev) 6.00
For Three Months—(Za tri mesece) 3.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

IZBOLJŠANJE ČLOVEŠKIH ODNOSOV V INDUSTRIJI

(Članek, ki ga spodaj objavljamo, ne izraža naše mnenje. Prejeli smo ga od Common Councila for American Unity in ker namravamo o istem problemu pisati v enem od bodočih uvodnikov, ga objavljamo zgolj v informativne svrhe.—Op. ured.)

Od konca vojne čezdalje bolj narašča zavest, da je treba zaradi moralnih, ekonomskih in mednarodnih razlogov čim bolj zblizati demokracijo v praksi z ameriškimi ideali. Posledica te zavesti se očituje v številnih prizadevanjih, javnih in privatnih, nekaterih tudi malo uspešnih, da se odpravi predsodke in zapostavljanje članov takozvanih manjšinskih skupin. Tako prizadevanja opazamo v mnogih predeljih dežele—v šolah, v številu mest in krajev, bodisi na podlagi soseske ali pa občinskega delovanja, v unijah in v državnih zbornicah. Vendar se do letošnje spomladi kljub vsem tem prizadevanjem ni dogodilo, da bi bili sedli skupaj k posvetovalni mizi delavci in veliki ravnatelji, kakor v slučaju tovarne General Cable Corporation, v Perth Amboy, New Jersey, kjer so se sestali delavci in ravnateljstvo tovarne v skupnem posvetovanju, kako odpraviti predsodke v njihovi lastni industriji.

To je bila prva od številnih diskuzij tega značaja, za kakršne se skuša dobiti sodelovanje in razumevanje v drugih tovarnah v raznih krajih dežele.

Projekt v Perth Amboy-u je bil izveden potem serije sestankov raztegnjenih na dobo devet tednov; vsak od teh sestankov je trajal okrog devetdeset minut. Eno ure časa so dali na razpolago (delavcem) lastniki tovarne, pol ure so žrtvovali delavci sami. Posvetovanja se je udeležilo 25 delavcev, ki so predstavljali svoje tovariše vseh verskih, narodnostnih in rasnih skupin, oziroma pripadnosti zaposlenih v tovarni. Ti zastopniki so bili izbrani po posvetovanju med delavsko unijo in ravnateljstvom tovarne. Ravnatelji, ki so se udeležili sestankov, so bili istakotaki izbrani po posvetovanju med unijo in ravnateljstvom tovarne.

Na sestankih je prevladovala docela neformalna atmosfera. Delavski in tovarniški zastopniki so posedli okrog posvetovalne mize, si zavijali rokave, se malo okrepčali s pecivom in sladkimi pijačami, ki so bile servirane in prileli z delom. Navpič na sestanku je bil tudi zunanji izvedenec—socialni znanstvenik enkrat, drugič kak poznani vzgojalec, tretjič zastopnik ene ali druge verske pripadnosti, (bodisi katoliški duhovnik, judovski rabinovec ali pa protestantski pastor.) Na slehernem od sestankov je bil torej navzoč zunanji posredovalec, ki je skrbel, da so bili razgovori smotni in pravilno vodeni. Po poročilih je razvidno, da se je govorilo odprto; delavci so podali svoje mnenje svobodno in na podlagi svojih izkušenj kot pripadniki različnih skupin: črncev, Italijanov, Čehov, Poljakov in drugih. Izražali so svoje občutje do drugih svojih sodelavcev. Med vprašanji, na katera so želeli odgovora, so bila naslednja: Komu ne zaupajo in ko ga smatrajo manj vrednim? Zakaj? Kdo gleda nanje same kot na manjvredne?

Dodatno k zgoraj omenjenim diskuzijam, so bile kazane slike s poudarkom na probleme, o katerih se je govorilo in razpravljalo v cilju programa, "da se tako industrijskemu ravnateljstvu kot delavcem predoči potrebe čuječnosti z ozirom na slabe posledice izvirajoče iz predsodkov in očitjuče se v produkcijskih izgubah, ki jih utrpí dežela radi bigotstva ali rasne in verske napetosti."

Ta delavsko-ravnateljska borba proti predsodkom se je razvila pod vplivom in delovanjem industrijskih, delavskih in vzgojnih vodij, ki so si sami zastavili vprašanje kako rešiti problem, kateri po dognanjih večšakov povzroča škodo v industriji in stane deželo letno mnogo milijard dolarjev. Ko je bil enkrat narejen načrt delovanja, je nastalo vprašanje kako ga preizkusiti—vprašanje, ki je bilo hitro rešeno. Dwight R. G. Palmer, predsednik tovarne General Cable Corporation in eden od skupine načrtnikov, je izjavil, da je njegova tovarna v Perth Amboy pripravljene načrt preizkusiti. Mr. Palmer je imel osebne izkušnje s problemom predsodkov ter je že dolgo poznal za njegova prizadevanja v smeri reševanja medskupinskih, oziroma manjšinskih problemov.

Po zatrdilu Mr. Palmerja so že vidni prvi rezultati eksperimenta v tovarni v Perth Amboy. Med delavci je zavladalo boljše medsebojno razpoloženje in boljše sodelovanje pri delu. Medtem, ko so v delu načrti za razširjenje projekta, katerega ima v svojem področju organizacija National Conference of Christians and Jews, ki je stvar pričela, nudi prej omenjena tovarna ali družba preiskusna

KAKO GOJIJO V JUGOSLAVIJI SUBTROPSCKE RASTLINE

Ena izmed posebnih značilnosti naše planske kmetijske proizvodnje je prizadevanje, razširiti ali uvesti gojitev nekaterih subtropskih industrijskih rastlin in južnega sadnega drevja povsod tam, kjer imamo za to naravne pogoje. Na tem področju smo dosegli že lepe uspehe, še večji pa se nam obetajo v prihodnjih letih. Doseženi uspehi so predvsem zasluge naših znanstveno-raziskovalnih zavodov, ki so izkoristili bogate izkušnje slovitih sovjetskih biologov Mičurina, Lisenka in Cicina, k uspehu pa je pripomoglo tudi stalno dviganje naše domače proizvodnje kmetijskih strojev in naprav, umetnih gnojil ter stalna krepitev državnega in zadržnega sektorja v kmetijstvu. Obsežna znanstveno raziskovalna dela so zlasti omogočila prenesti gojitev subtropskih rastlin tudi na severne predele naše države.

Bombažne kulture v novih področjih
Največji napredek smo doslej dosegli v pridelovanju bombaža. Naš petletni plan določa povečanje kultur bombaža od predvojnih 6000 do 25.000 ha. To nalogo smo pa že v tretjem letu petletke visoko presegle, saj smo letos posejali z bombažem kar 53.000 ha. Sicer je Makedonija s svojimi 39.600 ha še vedno na prvem mestu, vendar se danes pridelamo izven Makedonije dvakrat toliko bombaža, kakor vsa Makedonija pred vojno, ko druge bombaže niso pridelovali. K naglemu povečanju bombažnih kultur je mnogo pripomogla uvedba mehanizacije. Še hitreje kakor obseg bombažnih kultur pa se dviga celotni pridelek bombaža, ker se ob boljšem obdelovanju in rastoči uporabi umetnih gnojil dviga hektarski donos. Samo pridelovalci v Makedoniji so letos prejeli 1000 novih sejalnih strojev za bombaž (800 jih je izdelalo kovinsko podjetje "Tito" v Skoplju) in 2.200 strojev za okopavanje, za gnojenje pa so potrošili 3500 ton dušikovega gnojila in 3.600 ton superfostana.

K naglemu povečanju posejanih površin so mnogo pripomogla tudi nova pridelovalna področja v Hercegovini, Črni gori in Dalmaciji, kakor tudi v Vojvodini. V vseh teh krajih prejeli niso poznali bombaža. Na našem južnem delu Primorja so že poizkusni posevki v sušnem letu 1946 pokazali, da je kultura bombaža najprimernejša kultura za te kraje. Na poizkusnih poljih v Čapljan pri Metkoviću so dosegli največji pridelek 24 metrskih stotov bombažnega vlakna na hektar. Letos so samo v Hercegovini posejali z bombažem 6000 ha. Za razvoj bombažnih kultur v Hercegovini ima največji zaslug zavod za južne kulture v mostarju, ki je preizkusil 7 makedonskih in 4 ameriške vrste bombaža in selekcioniral za te kraje najprimernejšo vrsto.

Letos so prvič v večjem obsegu posejali bombaž tudi v Vojvodini, kjer so še pred leti menili nekateri strokovnjaki, da je vprašanje gojitve bombaža nekakšno "agronomsko modrovanje". Uspešni poizkusi pridelovanja bombaža v Vojvodini so predvsem zasluza pokrajinskega zavoda za poljedelska raziskovanja v Novem Sadu, ki mu je uspelo vzgojiti posebno vrsto bombaža s krajšo vegetacijsko dobo. Ta vojvodinski bombaž dozori skoraj teden dni prej kakor bombaž v Makedoniji.

Do konca petletke se bodo kulture bombaža v naši državi še znatno povečale, tako da bomo kmalu krili pretežni del potrebe z domačim bombažem, medtem ko je v stari Jugoslaviji do mači pridelek kril komaj 5 odst. potrebe.

Prvi riž v Sloveniji in Vojvodini
Druga važna subtropska rastlina, ki smo jo začeli v večjem obsegu gojiti, je riž. Tudi riž smo pred vojno pridelovali le v Makedoniji, sedaj pa se njegovo pridelovanje čedalje bolj širi v novih področjih, zlasti v dolini Neretve, v Črni gori in letos tudi že v severnih krajih, kakor v Slavoniji in Vojvodini.

V Makedoniji so zadnja leta riževa polja znatno razširili. Začeli so gojiti riž tudi v okrajih Gostivar in Radovište. Letos so poleg italijanskih sort v veliki meri posejali novo domačo sorto "62". Ta riž, ki ga je vzgojila postaja za riž v Kočanih, daje za 30 odst. večji pridelek kakor doslej uvedene italijanske sorte. Z melioracijo Pelagonije se bodo riževa polja v Makedoniji še podvojila.

Podobno kakor bombaž je letos tudi riž pridelal v severne kraje. V Slavoniji so frontne birgadi na melioriranem Jelas polju uredili prva večja riževa polja v obsegu 600 ha, v Vojvodini pa bo v kratkem dozorel prvi riž na površini okrog 1000 ha. Za Slavonijo in Vojvodino je bil riž doslej neznana kultura, čeprav so bili zabeleženi prvi poizkusi že pred 200 leti. Tudi za kulturo riža v Vojvodini si je najbolj prizadeval pokrajinski zavod za poljedelska raziskovanja v Novem Sadu, ki je začel prve poizkuse že leta 1946. Preizkusil je 9 najprimernejših vrst riža in vzgojil novo sorto, ki dozori 10 dni prej, kar je velikega pomena za uspešno pridelovanje riža v severnih krajih. V Vojvodini so letos posejali riž na šest večjih novorejenih področjih, in sicer pri Bački Gradski in Bačkem Petrovem selu ter v Banatu pri Kneževcu, Kletu, Jankovemu mostu in Čoki. Gojitev bombaža je v Banatu še posebejnega pomena, ker so za ureditev riževih polj uporabili nerodovitna slatinska zemljišča, kjer bodo na ta način zemljo postopno izprali in usposobili tudi za pridelovanje drugih kulturnih rastlin, kar bo velikega pomena, ko bo po zgratitvi prekopa Donava—Tisa—Donava omogočeno namakanje v znatnem obsegu.

Drug način gojitve so uspešno preizkusili v vojvodinskih in hrvatskih umetnih ribnikih. Lani so v velikem ribniku pri Našicah dosegli pridelek 38 metrskih stotov riža na hektar, v ribniku pri Kočanih pa 37 metrskih stotov. Že lani smo v vsej državi pridelali 950 vagonov riža nasproti 390 vagonom v desetletnem predvojnem povprečju, letos pa se bo pridelek še znatno povečal.

Pomaranče in limone gojimo v Črnogorskem Primorju
Tudi v Črnogorskem Primorju doslej niso bili izkoriščeni klimatski in drugi pogoji za gojitev južnih subtropskih industrijskih rastlin in južnega sadja. Postaja za južne kulture v Toplici pri Baru se je že leta 1946 lotila naloge proučiti, katere južne kulture se tu lahko uspešno gojijo in kakšne koristi prinašajo. Dosegla je lepe uspehe. Najboljša vrsta bombaža je na poizkusnih poljih dala 37 metrskih stotov bombažne

ga vlakna na hektar. Predvsem pa si je ta postaja postavila nalogo razviti kulturo pomaranč in limon. Na posestvu te postaje imajo sedaj že 800 drevesc inozemskih in domačih sort pomaranč in limon ter odbirajo tiste, ki najbolj ustrezajo, ki so odporne proti pozebi in zgodaj zorijo. Gojitev pomaranč in limon se že naglo širi. Samo letos so posadili 30.000 mladih drevesc, in sicer 17.000 v okrajih Hercegovni in Kotor ter 13.000 v okraju Bar. Prve nasade pa so uredili tudi v notranjosti Črne gore ob Skadarskem jezeru ter v okrajih Danilovgrad in Titograd. Doslej so najboljše uspehe dosegli v zalivu pri Starom Baru in v Ulcinju ter pri Perastu in Boki Kotorski, kjer so nasadi dobro zaščiteni pred mrzlimi vetrovi.

Gojitev pomaranč in limon je velikega pomena za našo priskrbo, saj smo v stari Jugoslaviji na leto uvažali 1000 do 1200 vagonov pomaranč in limon v vrednosti 40 milijonov dinarjev. Letos so v Črnogorskem Primorju zasadili zlasti veliko drevesc limone "mesečarje", ki daje skozi vse leto plodove. Zatrdo lahko računamo, da se bodo v nekaj letih razvile v Črnogorskem Primorju obsežne plantaže pomaranč in limon, tako da bomo z domačim pridelkom lahko krili čedalje več domačih potreb.

Zemeljski orehi so prvovrstna oljna rastlina
Med poizkusnimi nasadi subtropskih rastlin zavzemajo važno mesto tudi zemeljski orehi (ameriški ležniki), ki jim na jugu pravijo "kikiriki" ali arašid. Ti plodovi dajejo 40 do 50 odst. prvovrstnega jedilnega olja. Letos so posejali zemeljske orehe na številnih poizkusnih poljih v 50 krajih Bosne, Hrvatske, Srbije in Vojvodine. V Vojvodini so že lani prvič pridelali zemeljske orehe na poizkusnih poljih. Ta poizkus je pokazal, da je mogoče tudi to subtropsko rastlino, katere domovina je Brazilija, gojiti v naših nižinskih severnih krajih. Pridelavnje zemeljskih orehov je važno tudi zaradi tega, ker vsebuje plod velike količine beljakovin in so oljne pogače prvovrstna krma za živino.

V mnogih krajih naše države lahko pridelujemo tudi sezam, saflor, kitajsko jutro in druge subtropske rastline ter naposled kavčukaste rastline, kakor n. pr. kok-sagiz. Prvi poizkusi pridelovanja kok-sagiza so v Vojvodini pokazali dobre rezultate. Postaja v Toplici pri Baru pa je uredila že poizkusne nasade kavčukaste rastline "gvajule" in kitajskega čaja. Nadaljnje delo naših znanstvenih raziskovalnih ustanov bo v nekaj letih omogočilo tudi pridelovanje navedenih subtropskih rastlin in ni več daleč čas, ko te rastline v naši državi ne bodo več neobičajne.

"Slovenski Poročevalec"
Ali ste naročnik "Enakopravnosti"? Če ste, ali so Vaši prijatelji in znanci? "Enakopravnost" je potrebna vsaki družini zaradi važnih vesti in vedno aktualnih člankov! Širite "Enakopravnost!"

AMERICA'S SECURITY LOAN
BUY BONDS TODAY!

Od kosovnih pošilk pred sto leti do maršrutnih vlakov
Preden je bila v Sloveniji zgrajena prva železnica, se je razvijal ves blagovni promet po cestah in rekah. Iz Trsta so se pomikale vrste težkih vprežnih vozov proti Ljubljani in dalje proti Mariboru in Dunaju. Naloženi so bili s tovari bombaža, sladkorja, kave, žita in tobaka, po cestah so prevažali železo in druge kovine, prav tako premog, suhe kože, posušene ribe, olje, vino in žgane pijače. Blago namenjeno proti vzhodu so na Vrhniko ali v Zalogu nakladali na vozove, hkrati so tu razkladali prispelo blago.

Z dolгими vrvmi, privezane težko naložene brodove je po Savinavzgor vlekle živina skozi Sotesko od Zidanega mosta proti Litiji. Še danes vidimo na strmih desnem obrežju Save sledove v skalo vsekanje poti za živino in gonjače. Čeprav je bila blagovna izmenjava v primeri z današnjo še zelo majhna, je bilo vendar na vse ceste pa tudi na večjih rekah zelo živo.

Z zgraditvijo železnice do Ljubljane se je v blagovnem prometu mnogo spremenilo. Ljubljana je bila prva leta—dokler niso zgradili progo proti Trstu—končna postaja. Blago, ki so ga pripeljali z vozovi iz Trsta in od drugod, so v Ljubljani nakladali na vagon, prispelo blago pa so prekladali na vozove in dalje razvažali. Več sto vozov je vsak dan dovažalo blago na kolodvor ali pa ga odvažalo.

V tem prometu pa tudi ni bil majhen delež Ljubljane, ki je imela takrat s svojimi 17.000 prebivalci kaj živahno obrtno delavnost. Imela je svojo predilnico v neposredni bližini kolodvora, na prostoru, kjer je danes direkcija za železnice, imela je svojo cukrarno, daleč znano livarno in tudi druge večje delavnice.

Prvi vozni red je bil še kaj pomanjkljiv. Navajal je le večje postaje z označbo časa odhoda vlakov, ne pa tudi časa prihoda. Ta prvi vozni red je veljal od 17. septembra 1849, ko je pripeljal prvi vlak v Ljubljano. Na progi od Ljubljane do Murzusschlagga (proga čez Semmering še ni bila zgrajena), so vozili dnevno trije vlaki in sicer poštni vlak, potniški vlak in tovarni vlak, ki pa je do Gradca prevažal tudi potnike drugega in tretjega razreda, tako da pravih tovarnih vlakov še ni bilo. Samo poštni vlak je bil namenjen izključno prevozu potnikov in njihove priloge ter seveda pošte. Potniški vlak pa je bil prav za prav mešan vlak, ki je prevažal tudi blago.

Zaradi razmeroma majhnega prometa na vmesnih postajah se vlak na vožnji od Maribora do Ljubljane ni razen v Celju nikjer zadrževal več kakor eno minuto. Bilo je tudi manj postaj, zato je prevozil 156 kilometrov dolgo progo razmeroma hitro v sedmih urah, se pravi s komercialno brzino nekaj nad 23 kilometrov na uri. Tovarni vlak, ki se prav tako ni dolgo zadrževal na postajah, pa je vozil na tej progi devet ur in 15 minut, torej s komercialno brzino 16,8 kilometrov na uro. To je bila za tiste čase kar velika brzina. Seveda ni bilo mnogo ranžiranja, nakladanja in razkladanja na vmesnih postajah.

Blagovna tarifa je bila kaj primitivna. Razlikovala ni med vagonskimi in kosovnimi pošilkami. Tarifa je določala, da se plača za cent blaga prvega razreda 3 vinarje za vsako miljo (avstrijska milja je 7,8 kilometra), za cent blaga drugega razreda 1 krajcar in 1 vinar, za cent blaga tretjega razreda pa 1 krajcar 3 vinarje. Na postajah so prevzemali blago za prevoz samo od 8. do 12. ure in od 14. do 18. ure. Le nujno blago je bilo mogoče oddati za prevoz ob

Od kosovnih pošilk pred sto leti do maršrutnih vlakov

nedeljah in praznikih, sicer pa je bilo nakladanje in razkladanje ob nedeljah in praznikih prepovedano. Ob večjih praznikih je bil prepovedan vsak prevoz blaga.

Mešane in tovarne vlake so spremljali tako imenovani nakladalni mojstri z nakladalniki. Ti nakladalni mojstri so vodili nakladanje in razkladanje, skrbeli so za varnost prometa, vodili premik na postajah, nadzirali strojevdjo, pazili na signale, pa tudi na pravilno zaviranje, imeli so dolžnosti vlakovodij, manipulantov, zaviračev in tehničnih pregledovalcev vagonov. Odgovarjali so tudi za službeno pošto, med katero so spadala tudi vsa obvestila o prometu vlakov, kajti telegrafa takrat še niso imeli.

Naša prva železnica ni poznala službenih vagonov. Nadaljni mojster je zasedel prvo platformo na vagonu takoj za lokomotivo. Blago se je prevažalo izključno na odprtih vagonih, tako imenovanih "lorih," ki so jih pokrivali s ponjavami. Prvi taki vagoni so bili celo brez vzmeti in so imeli nosilnost pet do 10 ton. Nakladanje in razkladanje je nadziral nakladalni mojster, ki je pošiljke prevzemal na postajah. Ker niso poznali vagonovskih pošilk, so nakladali razno blago v vagon, dokler je bilo kaj prostora.

Izročitev blaga na postajah pa so potrdili nakladalnemu mojstru na postajnih listih. Postajna skladišča, ki pa so bila podobna pokritim lopam, pod katere sta bila speljana največkrat po dva tira.

Čeprav je bila organizacija blagovnega prevoza v prvi dobi kaj primitivna, je vendar pomenila železniški prevoz velik napredek. Številni delavci, tako imenovani "fakini" so na svojih plečih prenašali z vagonov na vozove in obratno tisoče kvintalov blaga, ki je bilo namenjeno ne le Ljubljani, marveč tudi Trstu in drugim krajem. To so bili prvi slovenski proletarci.

Danes po sto letih je železniški blagovni promet v novi socialistični Jugoslaviji glede organizacije prevozov in delovnega učinka dosegel tako visoko stopnjo, kakor v malokateri evropski državi, čeprav moramo še marsikaj izboljšati, da bomo dosegli pravilno izkoriščanje vseh prometnih naprav.

Blagovni promet danes že daleč prekaša potniški promet. Kosovne pošiljke so stopile docela v ozadje. Danes prevažamo tovore z vlaki po tisoč ton. Pa tudi z običajnim prevozom vagonovskih pošilk se ne moremo več zadovoljiti. Potreba racionalizacije blagovnega prevoza nam je narekovala uvedbo planskega prevoza blagovnih pošilk.

Na podlagi vnaprejšnjih prijav prevozov sestavljamo mesečne plane prevoza blaga, da čim racionalneje izkoristimo obstoječe naprave in vožni park. Z uvedbo planskega prevoza se je obtekl vagonov, to je čas od nakladanja do ponovnega nakladanja zmanjšal na polovico, kar nam danes, skupaj z zvišanjem tovarne teže vagonov, omogoča, da z enakim številom vagonov prepeljemo dva in polkrat več blaga kakor pred vojno.

Šli pa smo še korak naprej, in sicer z uvedbo tako imenovanih maršrutnih vlakov. Pošiljatelj ali več pošiljateljev naloži cele vlake za prevoz v isti smeri, ene ali dve več razkladnih postaj brez vsakršnih vmesnih manipulacij. S takim pospešenim prevozom množičnega blaga—premoga, žita, sladkorne pese—smo dosegli nadaljno racionalizacijo železniških prevozov in nov pomemben napredek. Tako nov v sto letih prišli od kosovnega blaga preko vagonovskih pošilk do pošilk s celimi vlaki—do maršrutnih vlakov.

S. P.

M. M. Konič:

CESTA SE VIJE IZ LJUBLJANE NA GORENJSKO

Od Ljubljane se proti Gorenjskem vije nova, široka, lepo betonirana cesta. Mlada je ta cesta, a vkljub temu je že mnogo doživela. Malo pred vojno je bila končana. Še preden se je beton na njej dobro strdil, je že morala prevzeti nase težka bremena. Po njej so drvali kamijoni na sever, kamijoni polni vojaštva, provijantja, municije in vseh tistih stvari, ki spadajo k vojski. Betonske prsi ceste se nikakor še niso utegnile oddahni, ko so spet drveli po njej isti kamijoni. To pot pa v obratno smer: proti jugu. Lepega pomladnega jutra so se dolge kolone pretrgale in cesta je zadihala. A le za malo časa. Na njej so se pojavili ljudje, tako čudni, da se je cesta zares začudila. Kaj močete, bila je pač še mlada, niti slutila ni, kaj vse bo šlo preko njenih prsi in rebrov! Ti ljudje so bili obloženi z vsakovrstno prtljago. Nekateri so šli peš, drugi s kolesi, tretji z vozovi. Na jug spet na jug. Nekje na severu je bobnelo. Cesta je stokala: trgali so mostove, njeno živo vez preko rek in potokov. Ljudje, ki so bežali po njej, so se strahoma obračali in prisluškovali, potem pa še hitreje stopali proti jugu. In o vojni so govorili, o begu v Ljubljano, kjer bo nemara manj hudob. Med temi ljudmi je smuknilo par luksuznih avtomobilov in potem je zavladala tišina. Še otrok ni zajokal na cesti ni bilo čuti glasu matere, ki bi ga karala, naj se izogiba vozil. Cesta je bilo neprijetno spričo nenavadne tišine, ki je v sebi skrivala grozo. Želela si je, da bi življenje na njej znova zapelo, zakrčalo, zajokalo, kar koli že. Čakala je, hotela je občutiti, da življenje še je, da še ni popolnoma zamrlo.

Dan in noč je počivala, potem pa je oživela, to pot bolj, kamijon poprej. Po njej so stopali ljudje. Toda kakšni ljudje? Ne, cesta še nikdar ni videla takih. Toda bila je mlada in je sploh še malo videla. Treba se bo privaditi! Prav gotovo pa bi cesta težko prenesla, če bi po njej stopali vedno majhni, črno-modrikasti, poveljani vojaki, goščete mule in prepevajoč zateglo in počasi. To živo mravljišče, ki je šlo po cesti, je bilo zoprno. Zli se, da si je kar oddahnila, ko je vir čudnih črnolasih človečkov ugasnil in je spet za nekoliko ur zavladal mir.

Takrat je prišlo po cesti nekaj nenavadnega. Verige težkih tankov so se zarile vanjo, neumljeno so jo tlačile, prav do drobovja in jih hotele podreti. Posrečilo se je tem zlobnim pošastim, da so ji tu in tam malce nacele kožo, več pa ne. Cesta se ni dala! Izbočila je prsi, se branila, da bi ji prodrli do drobovja. Kakor bi hotela pokazati, da ni zgrajena samo iz kamena, asfalta in betona, am-

pak tudi iz znojne nešteti ljudi, ki so jo gradili. V njej je znoj, v njej moč tisočev napejanih mišic, v njej je sila, ki je ljudem neopazno polzela iz teles in prehajala v cesto. Zato je cesta lahko kljubovala neznanim pošastim, ki so z ropotom drvele po njej. Posmehovala se je kamionom in motorjem s prikolicami. Če je ni razoralo zalezo, kaj bo tu opravila guma.

Nenadoma pa se je nova, široka betonirana cesta zresnila. Jeknila je, kakor bi šel tih vzdih po njej od Ljubljane do Gorenjske. Zakaj? Ne vem. Samo slutim. Najbrž se je zagledala v ljudi, ki so sedeli na kamionih in vseh vrst motornih vozilih. Zazrla se je v zelene, brezdušne robote. Saj cesta ni bila mrtva! Bila je živa žila, po kateri je imelo teči življenje dežele. Imela je posredovati blaginjo dežele. Na njej bi moral biti jasno izražen vsak utrip življenja ljudi, ki ji je vezala z drugimi kraji in deželami. In ker ni bila mrtva, je spoznala, da so mrtvi roboti ljudje, ki zdaj potujejo po njej. Vse v njih je bilo mrtvo, davno ubito. Samo v nekaterih je še živela zloba, brezmejna zloba. Drugi pa so se navadili, da so izpolnjevali povelja teh, ki so bili polni zlobe, molče in brez ugovora, pa tudi brez misli.

Po novi, lepi cesti, je prvič v času njenega življenja korakal tuji osvajač. Trd je bil korak njegovega škornja. Najstarejše ceste, ki pod prahom pozabljanja vlečejo na dan rimske kohorte, še niso videle takega osvajačca. Saj še Turki niso bili hujski! Prišli so in so šli, kadar so naropali zadosti plena in sužnjev. Zeleni v nerodnih škornjih pa so se ustavili in so kazali namero, da ne pojdejo nikamor več odtod!

Spet so po cesti drveli kamijoni. Vozili so ljudi, mlade in stare, otroke in mlade deklice. Vsak je k sebi tiščal borno culo. Tako žalostni so bili, tako zelo žalostni! Le zakaj? In potem je cesta doumela: zato, ker so jih vedno vozili v isto smer, nazaj pa niso pripeljali nikdar nikogar. Stara cesta na križišču ji je povedala, da so tako delali tudi Turki: po njej so vodili ljudi na jug in le malo kdo se je vrnil, kakor Miklova Zala. Mlada cesta je v svojih betonskih možganih razmišljala o suženjstvu in se ni kar nič čudila. Že ko je prvič videla može v zelenih oblekah in nerodnih škornjih, je vedela, da prinašajo ljudstvu gorje! Kaj bi mogli prinesiti drugega takile živi stroji, v katerih je mrtvo vse, razen zlobe?

Čas je mineval in po cesti je šlo mnogo kamionov. Cesta se ni več čudila, vse preveč je že videla in doživela. Zdelo se ji je, da je stara, zelo stara! Vendar jo je genilo prav v njeno kam-

nito jedro, ko je spet videla kamione, ki so peljali ljudi, samo može. Vso pot jih je opazovala in je na njihovih mrtvih obrazih videla zapisano smrtno grozo. Kamijoni so se ustavili prav ob cesti. Ljudi so izpehvali in jih jeli privezovati na drevesa. Kaj naj to pomeni? Potem so streljali s strojnico in cesta je čula smrtno krike, še nekaj vzdihov. Na njen beton pa je padalo nekaj kapljic krvi. Sonse jih je hitro posušilo in ostale so dolgo, dolgo na cesti. Poslednji spomin na ljudi, ki so umirali z vzklikom: "Smrt fašizmu — svoboda narodu!" Odtlej je kakor vzdih zavelo po cesti, kadar je po njenih kamniti prsih spet zadržal kamijon z bledimi možmi, ki jim je že na čelu lepel žig smrti.

Nekega dne pa je šel nekdo po cesti, previdno in počasi. Ne prestano se je oziral gori in dol, opazoval je njene boke in bil sploh sila oprezen. Kadar so se peljale zelene lutke, je vselej stopal vstran in se kam prikril v jarku ali še globlje v gozdu. Čevlje je imel že močno izhojene in truden je bil. Vendar ni vzdihoval, niti ni bil videti potr. Cesta, ki je videvala dan za dnem žalostne obraze, ga je bila kar vesela. Ko se je bližal večer, je sedel na rob ceste v mehko travo in iz žepa privlekel nekaj prigrizka. Počasi je grudil kruh, s trdo, žuljavo roko in pobiral drobčinice. Takrat si je obrisal znojno čelo in rekel sam sebi: "Težko je življenje ilegalca! Vendar ne bom omagal! Moram dalje, moram!"

Nova cesta se je zavzela. Tako je na križišču vprašala svojo staro sosedo kaj je to: ilegalca! A stara cesta, vsa častitljiva, ji ni vedela pojasniti čudne besede. Pobrskala je v spomintu po drobcih latinščine, pa ni mogla ničesar izbrskati. Neka no-

va moda pač, je menila zaničljivo. Vse staro in dobro ljudje mečejo v kraj, zato se bodo nemara tudi mirni in pošteni ljudje začeli spreminjati v ilegalce.

Nova cesta se je vsa pogreznila v premišljevanje besede "ilegalce". Zdaj jo je slišala pogosteje. Včasih jo je izgovoril posameznik. Včasih je videla gruho ljudi, ki so skrivaj in ponoči prečkali njeno širino. Sčasoma pa se je navadila spoznavati ilegalce tudi, če niso izrekli svojega imena. Že po zunanosti, po izmučenem pa vendar odločnem izrazu na obrazu, jih je spoznala. Neke noči je doživela pravo čudo. Skupina takih ilegalcev, ki se jim je reklo tudi partizani, je napadla nemški kamijon. Joj, to je bilo pokanje! Kamijon je zgorel s pobitimi Nemci vred. Odtlej je cesta ljubila partizane in kadar so se prečkali, bi jih najraje kar zadržala na sebi, ali pa jih opozorila, če jim je pretela nevarnost. In čim dalje več jih je prehajalo čez njo! To je bilo gotovo dobro znamenje! Ko vojne le ni hotelo biti konec, je nekoč nekdo rekel: "Še malo časa, pa se bomo mi svobodno vozili na svoji cesti, kakor se zdaj švabi!" Cesta je te besede slišala in si jih zapomnila in čakala je, da se vesela napoved uresniči.

Še je čakala. Mrtva je bila in večinoma prazna. Če pa je kaj šlo po njej, je bilo samo gorje. Potem pa je spet oživela, kakor že vsa leta ne.

Spet so ji železne verige trgale kožo in jo pretresale prav do mozga. Zdaj je šlo spet proti severu. Po cesti so se valili zeleni Nemci, njihovi škornji so bili blatni, kolena so jim klecala pod težo na hrbtu. V zraku so krožila letala in Nemci so bežali v jarke in bližnje gozdice vselej, kadar se je pojavilo letalo. Ko je letalo izginilo, so spet trudno stopali dalje. Zdaj je bobnelo na jugu in Nemci so

strahoma prisluškovali bobnenju. Njihovi obrazi so bili topi in ravnodušni, kakor nekdanj. Samo njihove oči so postale živane, nenavadno žive. Strah je bil zapisan v njih. Vsi so povešali pogled v cesto in ona je razložila čudila, da je v vsakem paru oči zapisan strah... Strah... Zasmejala bi se cesta, zakrohotala bi se tem bednim pojavom, ki so ljudem prinisla toliko strahu in trpljenja, zdaj pa njim samim ni ostalo nič drugega kakor strah...

Še enkrat je cesta vzdihnila. To je bilo tedaj, ko so po njej drdrali kmečki vozovi in so trudnim konjem klecale noge. Cesta je bila trda in dolga. Ti ljudje niso bili mrtvi. Njihovih obrazih je bil zapisan obup, strah, negotovost... Šli so z bornimi culami na vozovih, ne da bi vedeli, kam bodo položili glave. Tu so pa pustili domove, pustili posejana polja, ki so obehtala žetev, pustili travnike, ki so šli v rezetev. Zajokala bi cesta, tako jo je pretreslo, ko je videla ljudi, ki po nepotrebnem zapuščajo rodno grodo. Hkrati je prevzela vroča želja, da bi s svojih betoniranih grudi

TEKOM ČASA,

ko se zobozdravnik Dr. J. V. Zupnik nahaja na St. Clair Ave. in E. 62 St., je okrog 25 drugih zobozdravnikov v tej nasebini prakticiralo in se izselilo, dočim se dr. Zupnik še vedno nahaja na svojem mestu.

Ako vam je nemogoče priti v dotiko z vašim zobozdravnikom, vam bo Dr. Zupnik izvršil vsa morebitna popravila na njih delu in ga nadomestil z novim. Vam ni treba imeti določenega dogovora.

Njegov naslov je
DR. J. V. ZUPNIK
6131 ST. CLAIR AVE.
vokal E. 62nd St. vhod samo na E. 62 St.
Urad je odprt od 9.30 zj. do 8. zv.
Tel.: EN 5013

N. J. Popovic, Inc.

IMA ZASTOPSTVO

Chrysler-Plymouth avtov

PRODAJA NAJNOVEJŠE 1949 IZDELKE KOT TUDI

RABLJENE AVTE

V zalogi ima razne dele in potrebščine za avte ter izvršuje razna popravila po tovarniško izurjenih mehanikih.

8116 LORAIN AVE.

ME 7200

NICK POPOVIC, predsednik

OBLAK MOVER

Se priporoča, da ga pokličete vsak čas, podnevi ali ponoči. Delo garantirano in hitra postrežba. Obrnite se z vsem zaupanjem na vašega starega znanca

JOHN OBLAKA

1146 East 61st St.

HE 2730

MIŠKO KRANJEC

OS ŽIVLJENJA

ROMAN

KDOR NI DELAL

(Nadaljevanje)

Laki je nekaj kimal nad takim delom, medtem ko se je Matija nasmihal kar očitno. Marko je opazil za fantov posmeh in tudi Laki je kimal, ne da bi si moral vreči znamenje, ampak — pluga ne.

Tedaj ga je obšlo: "Jaz ne bom nikdar dober orač, moje roke ne znajo voditi strugalnik po deški, da se ne zajedajo preveč v les, znajo voditi žago, ravno kakor nit, ne da bi si moral vreči znamenje, ampak — pluga ne."

"Vse, bi ti dal delati, kar bi potreboval, in veš, da ti dajem, drugega mojstra mi ni treba za nobeno stvar, pa če bi bil zastoj, ampak k plugu te ne bi pustil. Kjer bi ti oral, ne bi rasel kruh. Tvoj fant bo pa dober kmet."

Marko je molčal. A ko sta ona zaorala novo brazdo, se je obrnil in odšel proti domu. Ni mogel dalje ostati zunaj na polju. Ves čas ga je spremljala zavest: kmet ne boš nikdar, ne znaš orati. To ti je Laki naravnost povedal. In ob tem je spet mislil na Matijo: videl ga je, kako fant dobro orje, kako si sam priga-

nja krave. In kako se je naposled Laki izrazil o fantu. Laki pa je bil dober kmet.

Postal je ljubosumen na fanta.

Doma se je izognil svoji ženi in se je zaprl v delavnico. Za trenutek je obstal sredi dela, v tej razmetanosti, ki je je bil že vajen. Zage so visele na steni, svedri, dleta in druge mizarске stvari so ležale po mizi. Na polici so stali strugalniki, ob strani je bil brus, da je brusil nože in rezila za strugalnike. Ob stenah so stale deske, v njih bokih se je dobro poznala žaga. Ko pa jih bo njegova roka obgladila, bodo svetle in mehke, nič več hrapave. V enem kotu je stala nedodelana omara, nedodelana postelja, nekaj okvirjev za kmečke podobe. Na tleh pa je ležala rezanica in žaganje, do gležnjev globoko. S tem bo kuril v majhni pečki, kadar bo bolj hladno.

Tu je njegovo, samo tu. Na to se razume.

Trideset let, je tuhtal, in še več, sem garal v tej delavnici, trideset let sem žagal, oblikoval vse mogoče stvari, oral nisem v teh tridesetih letih niti enkrat. Trideset let je bilo njegovo delo, od njega je živela vsa družina. Vsak dan je bil zaprt v tej sobi dobrih šestnajst ur, včasih nekoliko več, včasih nekoliko manj. In tako bo šlo slejko prej do smrti.

Poizkus, da bi oral, se je ponesrečil. Vsemu je dorasel, omaram, mizam, posteljam, delal je sode, česar se ni nikoli vadel, delal je vozove, vse je napravil, kar je kdo hotel in kar je bilo iz lesa; kolca, brane in tudi plug; dobro je vedel, kakšen mora biti plug, da je dober, za plug vendar ni znal držati.

In vendar je ta dan občutil zemljo mnogo močnejše, kakor druge krat. Zaradi nečesa po-

sebnega. Ne samo, da je na tej zemlji rasel kruh, kakor je mislil druge krat, ne samo, da je to njegova last in samo njegova, temveč še vse zaradi nečesa drugega. Morda je bilo to, da ji ni dorasel, da ga je odvrnil. Zdaj je vedel, da ta zemlja ni več mrtva stvar, in ni dovolj, da jo imaš, temveč je nekaj živega, kar si je treba podrediti z voljo in znanjem.

A tudi to pride. Če je znal napraviti vse drugo, stvari, ki jih je samo videl, tedaj si bo znal podrediti tudi zemljo. On sam jo hoče obdelovati, sam bo oral in sam bo počival zvečer utrujen od dela. Vsi drugi mu bodo samo pomagali. Zemlja je njegova in mora ostati njegova.

Setev je lepo poglajala, kazalo je, da bo na tej zemlji rasel kruh. Sicer bo za zdaj še boren, ker niso mogli toliko posejati, kakor bi radi. In še to si je Matija moral prislužiti pri Laki,ju,

mogla pahniti vso to sodrgo, ki je prinisla strup sovraštva, vse tiste, ki so strup sovraštva sejali, pa tudi tiste, ki so ga zalivali, negovali in pleli, da je bujno uspevalo. Ti revni, zapeljani ljudje tu, ki so bežali v neznanost, so bili zadnje žrtve...

Ko je zdaj odjeknilo novo življenje na cesti, se ga je vzradovala. Čeprav ji je bila koža tu in tam raztrgana, je ni prav nič bolelo, ko so po njej spet drveli kamijoni, na njih pa jugoslovanske zastave. Cesta je doživela slavnostni dan, ko je po dolgih letih prvič zadonela na njej slovenska pesem. Slovenska pesem, tako sladka, tako melodična, da nikjer na svetu nič lepšega ni! Postavni, zarjaveli partizani so peli in v vetru so vihrale zastave, znanilke svobode, ki je ne sme biti nikdar konec! Nikdar, nikdar več ne smejo stopati po tej cesti osvajačci v zelenih uniformah in škornjih, ki tako trdo teptajo po tleh! Nikdar več se ne sme tu razlegati tuja beseda! Ljudje ne smejo več trpeti! Dovolj je bilo trpljenja za mnogo narodov! Dovolj je bilo tudi junaštva, ki ga bo lahko opevala pesem skozi stoletja. Mir mora zavladati toč in cesta, ki je to-

liko preživela, mora postati žila, po kateri se bo pretakalo življenje, djudstvu v korist. V ta namen so jo obdelovale žuljave delavske roke, v ta namen jo je napajal znoj s tolikih obra-zov! Napajal jo je znoj Slovenca, Hrvata in Srba. V bratski slogi so jo gradili.

Zastopniki
"Enakopravnosti"

★
Za st. clairsko okrožje:

JOHN RENKO
1016 E. 76th St.
UT 1-6888

★
Za collinwoodsko in euclidsko okrožje:

JOHN STEBLAJ
775 East 236 St.
REDwood 4457

★
Za newburško okrožje:

FRANK RENKO
11101 Revere Ave.
Diamond 8029

V "Enakopravnosti" dobite vedno sveže dnevne novice o dogodkih po svetu in doma!

MIHAIL SOLOHOV

TIHI DON

ČETRTA KNJIGA

(Nadaljevanje)

Fomin je gledal od vrha nizdol na klavirno sključeni hrbet žene z ostro začrtanimi suhljatimi lopaticami pod jopico, na njene bolno trepetajoče roke, ki so skrbno trebile blato z njegovih škornjev, in mislil: "Dobra je, nič ji ni reči! In pri taki koleri sem nekoč spal". Prebito se je naglo postarala. Hudiča vendar, kako hudo se je že postarala!"

— Dosti imaš! Tako ali tako jih umažem, — je nataktno rekel in si osvobodil noge iz ženinih rok.

Naporno je vzravala hrbet in vstala. Na rumena lica ji je stopila rahla rdečica. Toliko zaljubljenosti in pasje vdanosti je bilo v njenih vlažnih očeh, uprtilih v moža, da se je ta obrnil v stran in vprašal mater:

— Nu, kako pa kaj živite?

— Se zmeraj po starem, — je mrko odvrnila starica.

— Je bil preskrbovalni oddelek že v vasi?

— Šele včeraj so odšli v Nižne-Krivsko.

— So pobrali žito pri nas?

— Pobrali. Koliko so ga vzeli, Daviduška?

Očetu podobni štirinajstletni fantiček z ravno tako široko vsakebi stoječimi modrimi očmi je odgovoril:

— Dedek je bil pri njih, on ve. Menda deset vreč.

— Tako-o-o-o — Fomin je vstal, se bežno ozrl po sinu in popravil jermen. Rahlo je prebledel, ko je vprašal: — Ste jim povedali, komu jemljejo žito?

Starka je zamahnila z roko in se nekako škodoželjno nasmehnila.

— Ne vedo kaj prida o tebi! Njihov višji je dejal: "Vsi brez razločka morajo oddati presežke žita. Naj je tudi Fomin, naj je sam okrožni predsednik, navzlic temu vzamemo odvečno zrnje!" In pri tem so začeli brskati po kašči.

— Jaz se bom pomenil z njimi, mama. Se bom že jaz pomenil z njimi! — je zamolklo spregovoril Fomin, se brž poslovil od domačih in odšel.

Po odhodu domov je začel previdno pozvedovati o razpoloženju borcev svojega eskadrona in se brez posebnih težav prepričal, da so v pretežni večini nezadovoljni z oddajo pridelkov. K njim so prihajali iz vasi in trgov žene, daljni in bližnji sorodniki; prinašali so poročila, kako preskrbovalni oddelki delajo preiskave, pobirajo vse žito in ga puščajo samo za seme in za prehrano. Vse to je povzročilo, da so konec januarja na garnizijski skupščini, ki je bila v Bazkih, med govorom okrožnega vojaškega komisarja Šahajeva eskadronci odkrito nastopili. Iz njihovih vrst so se razlegli medklici:

— Odpravite preskrbovalne oddelke!

— Treba je pustiti žito!

— Dol s preskrbovalnimi komisarji!

V odgovor so jim rdečearmeji stražne stotnije vpili:

— Uporniki!

— Razpustite sodrgo!

Shod je bil dolg in buren. — Eden izmed nemnogoštevilnih garnizijskih komunistov je razburjeno rekel Fominu:

— Moraš spregovoriti, tovariš Fomin! Poglej, kakšnih so se znebili tvoji eskadronci!

Fomin se je neopazno nasmehnil v brke.

— Jaz sem nepartijec, ali me bodo kaj poslušali?

Ko se je namočal, je odšel že davno, pred koncem zborovanja skupno s poveljnikom bataljona Kaparinom. Na poti v Vešensko sta začela govoriti o nastalem položaju in sta se kaj hitro sporazumela. Teden dni pozneje je Kaparin na Fominovem stanovanju med štirimi očmi govoril:

— Bodisi se dvignemo zdaj, bodisi se ne dvignemo nikoli, to si zapomni, Jakov Jefimovič! Treba je izrabiti trenutek. Zdaj je sila ugoden. Kozaki nas podpirajo. Tvoj ugled v okrožju je velik. Razpoloženje med prebivalci, da si boljše se misli ni mogoče. Kaj pa molčiš? Odloči se!

— Kaj pa je treba odločiti? — je počasi spregovoril Fomin, zategoval besede in pogledoval izpod čela. — Stvar je že odločena. Treba je samo tak načrt napraviti, da pojde vse brez zatikanja, da ne bo kdo veje spodžagal. O tem se pogovoriva.

Sumljivo prijateljstvo med Fominom in Kaparinom ni ostalo neopaženo. Nekaj bataljonskih komunistov je oprezovalo za njima in sporočilo o svojem sumničanju načelniku politbiroja dončke Artemjovu in vojaškemu komisarju Šahajevu.

Prestrašena vrana se še grma boji, — je rekel Artemjov in se zasmejal, — Kaparin, ta strahopezljivec, kaj mislite, da

se bo ta za kaj odločil? Na Fomina bomo pazili, njega imamo že dolgo pred očmi, ampak težko, da bi se Fomin drznil nastopi. Vse to so čenče, — je odločno sklenil.

Toda za pažnjo je bilo že prepozno: zarotnikoma je uspelo, da sta se dogovorila. Upor naj bi se začel dvanaajstega marca ob osmih zjutraj. Bilo je določeno, da bo ta dan Fomin odvedel eskadron na jutranji sprehod v polni opremi, potem pa bo nepričakovano naskočil strojnični vod, nastanjen na robu trga, zasedel strojnico in potem pomagal stražni stotnji izvesti "čistko" v okrožnih ustanovah.

Kaparin je dvomil, da bi ga bataljon v celoti podprl. Nekoč je to domnevo povedal Fominu. Ta ga je pazno poslušal in rekel:

— Samo da strojnico dobimo, potem bomo tvoj bataljon na mah ukrotili...

Skrbno opazovanje, ki sta mu bila podvržena Fomin in Kaparin, je ostalo brez sadov. Šahajala sta se redko, in še to samo v službenih zadevah, in šele konec februarja ju je patrolja neke noči zagledala na cesti skupaj. Fomin je gnal osedlanega konja za uzdo, Kaparin je šel ob njem. Na klic se je Kaparin odzval: "Svoj." Krenila sta na stanovanje h Kaparinu. Konja je Fomin privezal k ograji pred vhodom. V sobi nista prižgala luči. Četrto uro zjutraj je Fomin odšel, se zavijtel na konja in odjahal na svoje stanovanje.

To je bilo vse, kar se jim je posrečilo ugotoviti.

Okrožni vojaški komisar Šahajev je v šifrirani brzojavki, poslani poveljniku čet v donski pokrajini, sporočil svoj sum glede Fomina in Kaparina. Čez nekaj dni je dobil odgovor poveljnika, ki je dovolil, naj Fomina in Kaparina razrešijo dolžnosti in ju zapro.

Napovedovanju biroja okrožnega odbora partije je bilo sklenjeno: obvestiti naj bi Fomina o ukazu okrožnega vojaškega komisarja, da je odpoklican v Novočerkask na razpolago poveljnika čet, in mu predlagali, naj izroči poveljstvo eskadrona

GOSTILNA NAPRODAJ

Pivo in vino: v slovenski naselbini na prometnem kraju. Zraven so 4 sobe za stanovanje. Po zelo zmerni ceni.

8104 St. Clair Ave.

V EUCLIDU - DAJTE PONUDBO

770 Babbitt Rd., prazno; 6 sob. Lota 100x150. Okrog \$14,000.

795 E. 232 St. — zidana hiša s 6 sobami; 1 spalnica spodaj, 2 zgorej. V izvrstnem stanju. Lota okrog 50x150.

Oglejte si zunaj nato pa pokličite EV 8754 Mrs. PETERCA KE 8360

3 SOBE V NAJEM

Pošteni majhni družini se odda v najem stanovanje s 3 sobami. Vpraša se na

445 EAST 157 ST.

PHILCO RADIO

namizni model z kabinetom se prodaja po zmerni ceni. Skoro nov. Pokličite po 4.30 uri popoldne

UT 1-2338

NAZNANILO SELITVE!

Cenjeni javnosti sporočam, da sem se preselil iz 18701 KILDEER AVE. — NA

1781 EAST 238th STREET

kamor se naj vsi, ki imajo opravka s stavbinskimi posli mojega podjetja, obrnejo.

Začasno nimam telefonske številke

JOSEPH MERSEK — Gradbeni kontraktor

1781 East 238th Street

PLANT MORE OPPORTUNITY IN YOUR FUTURE!

How will your finances stand ten years from now? Will you have the cash for home improvements, farm expansion, education for the kiddies? Will you be able to fulfill your dreams of long vacation trips, of rest and retirement?

You won't if you squander today's profits on overpriced purchases. You will if you salt away every cent possible in safe,

sure United States Savings Bonds, the crop that never fails.

With your money safely invested in Savings Bonds, you'll be growing every \$3 you invest into \$4 — in only ten years. And come what may — bad weather, bad times or bad luck — you'll have a sizeable nest egg to safeguard your future! Buy 'em at your bank or post office.

INVEST IN U.S. SAVINGS BONDS

ENAKOPRAVNOST

This is an official U. S. Treasury advertisement prepared under auspices of Treasury Department and Advertising Council

svojemu namestniku Ovčinnikovu; še isti dan naj bi eskadron poslali v Kazansko pod pretevo, da so se tamkaj pojavile tolpe, in potem ponoči pozapri zarotnike. Sklenili so zategadelj odpraviti eskadron iz trga, ker so se bali, da bi se eskadron ne uprl, ko bi zvedel, da je Fomin zaprt. Poveljniku druge stotnije stražnega bataljona, komunistu Tkačenk, je bilo naročeno, naj opozori bataljonske komuniste in vodne komandirje o mo-

rebitni vstaji in spravi v bojno pripravljenost stotnijo in strojnični vod, ki sta bila v trgu.

Drugo jutro je Fomin dobil povelje.

— Nu, kaj bi, prevzemi eskadron, Ovčinnikov. Pojdem v Novočerkask, — je mirno rekel.

— Boš pregledal račune?

Nepartijec Ovčinnikov, komandir voda, ni bil od nikoga

VAS MUČI REVMAZIZEM?

Mi imamo nekaj posebnega proti revmatizmu. Vprašajte nas.

MANDEL DRUG CO.
Lodi Mandel, Ph. G., Ph. C.
15702 Waterloo Rd. — IV 9611

ZARADI BOLEZNI

se prodaja po vrednostni ceni trgovino z železnino na

6421 St. Clair Ave.

v poslopu Slov. nar. doma

FORNEZI

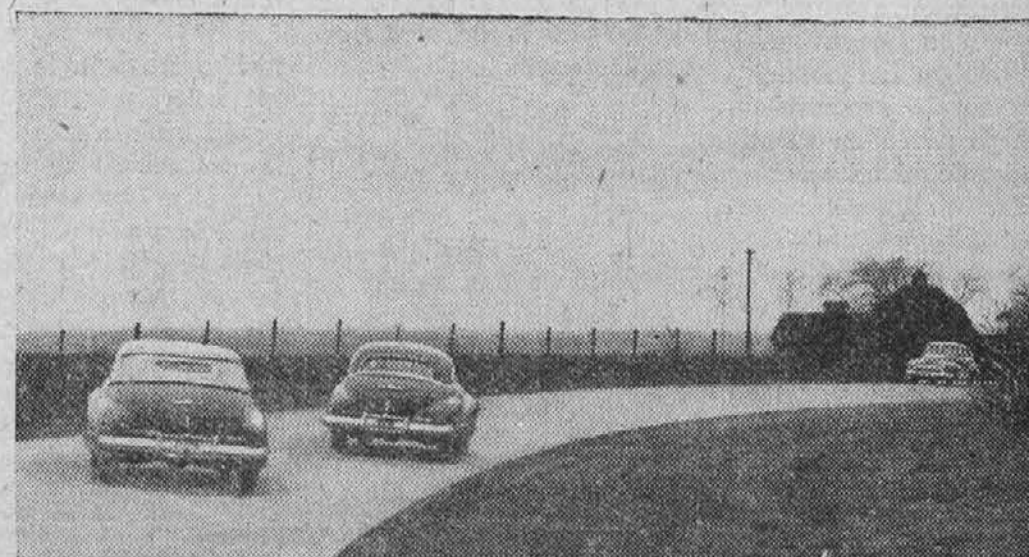
Nove forneze na premog, olje, plin, gorko vodo ali paro vzpostavimo. Resetting stane \$15; čiščenje \$5. Premenimo stare forneze na olje ali plin.

CHESTER HEATING CO.
Govorimo slovensko
1193 Addison Rd., UT 1-0396

HIŠA V NAJEM

Dobri družini se odda v najem hiša s 7 sobami in garažo. V lepi naselbini. Naslov se dobi v uradu tega lista.

Accidents never happen to you!

You're a safe driver. You hardly ever try to pass another motorist on a curve. And even when you do, you can count on your

car for that extra burst of speed that gives you a margin of safety. No, accidents never happen to you!

Or do they?

The driver of this car thought he was a safe driver, too. Of course, he wasn't as lucky as you. He didn't see the oncoming car as he pulled out to pass. It was too late to learn

that an extra burst of speed isn't always a margin of safety. Don't pass on curves or hills. Always drive carefully. That's the only real margin of safety!

Racing a train to a crossing results in death or injury for thousands of motorists every year. Don't take chances like this. Make safety a habit and live longer.

Children take chances because they don't realize the dangers. That's why it's important to be doubly careful while driving near schools or wherever children play.

An official public service message prepared by The Advertising Council in cooperation with The National Safety Council.

Be Careful - the life you save may be your own!

THIS ADVERTISEMENT IS PUBLISHED IN THE PUBLIC INTEREST BY

ENAKOPRAVNOST